

ACTIVITAT NORMATIVA,
JURISPRUDENCIAL
I CONSULTIVA

1. INSTITUCIONS DE L'ESTAT

1.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA ESTATAL

A cura de Carles Viver i Pi-Sunyer

Llei 3/1987, de 2 d'abril, General de Cooperatives

La llei 3/1987 ha estat dictada per adequar la legislació cooperativa central al nou marc constitucional sorgit el 1978. De tal manera que deroga la llei 52/1974, general de cooperatives i les normes que la desenvolupen, donat que es basaven totes elles en les «Leyes Fundamentales» del règim anterior i, com recorda l'exposició de motius de la nova llei, la llei anterior «partía de presupuestos políticos y socio-económicos diferentes a los actualmente vigentes».

La Constitució actual, a l'article 129.2, demana als poders públics que promoguin eficaçment les diverses formes de participació a l'empresa i que fomentin, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. Aquesta legislació sobre cooperatives ha estat assumida estatutàriament per algunes Comunitats autònomes, tot i respectant el nucli de la legislació mercantil, que és de competència central. Per la qual cosa, la llei 3/1987 ha d'introduir els principis democràtics i participatius que estableix la Constitució de manera general a les relacions orgàniques de la Cooperativa. Així com ha de respectar la distribució de competències produïda per la Constitució i els Estatuts d'autonomia. D'altra banda, d'acord amb el mandat constitucional de foment, potenciarà el moviment cooperatiu assumint les proclames internacionals i les fórmules social-coo-

peratives descrites a grans trets per l'Aliança Cooperativa Internacional. Finalment, la llei ha de procurar ser molt respectuosa amb la voluntat dels socis, la qual s'expressarà inicialment en els estatuts de la Cooperativa, i, en conseqüència, s'hauria d'evitar una rígida regulació de les societats cooperatives. L'exposició de motius de la llei recull totes aquestes qüestions de diversa manera, i potser en alguns temes la finalitat supera amb escreix la concreta regulació que ha de fer la realitat.

La llei consta de 163 articles, estructurats en tres títols: de la societat cooperativa, de l'Administració pública i les cooperatives i de l'associonisme cooperatiu. A més, és completada per cinc disposicions addicionals, set disposicions transitòries, sis disposicions finals i una disposició derogatòria (encara que a l'exposició de motius es digui altrament).

Aquest articulat tan extens fa preveure, encertadament, una regulació molt detallista i força tècnica, que són dues característiques més de la llei que comentem. Ara bé, aquesta casuística pot, al meu parer, ser massa rígida i anar en detriment de l'autonomia que s'ha de respectar dels socis i el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que tenen atribuïdes competències en aquesta matèria.

Pel que fa als socis, segons l'exposició de motius, es pretén, amb l'àmplia i de-

tallada regulació, flexibilitzar les normes establertes amb criteris generals, cosa que ens pot portar a una inevitable contradicció, donat que quan es vol salvar l'autoregulació i l'autoorganització d'una col·lectivitat són sobrats els preceptes que vinguin d'una font normativa que no sigui l'autònoma. Aquesta crítica es fa malgrat que en Dret comparat s'observa una legislació molt detallista, en perjudici de la llibertat negocial dels socis. En aquest sentit, sembla que el model reconegut i dotat econòmicament per l'Administració sigui preferentment el de les grans empreses cooperatives.

D'altra banda, pel que fa a les Comunitats autònomes, la llei 3/1987 es defineix a l'exposició de motius com a llei de caràcter supletori, quan hauria estat més prudent que el legislador hagués intentat reflectir el diferent grau possible d'assumpció de competències que han realitzat els Estatuts d'autonomia de les diverses Comunitats autònomes. Així, Catalunya, les Illes Balears, el País Valencià, Euskadi, Navarra i Andalusia tenen atribuïda la competència com exclusiva; Galiza i Extremadura poden desenvolupar les bases de la normativa central; Asturies, Cantabria, La Rioja, Murcia i Madrid no han recollit estatutàriament aquesta competència; i, finalment, Castella-León, Castella la Mancha, Aragó i Canàries desitgen que per Llei Orgànica els sigui atribuïda la competència en temes cooperatius. Això no obstant, la disposició final primera matisa la supletorietat genèrica de la llei indicant els articles que han de considerar-se bàsics, amb la qual cosa s'haurà de filar molt prim en les relacions d'aquesta llei amb les ja dictades o que puguin ser dictades per les Comunitats autònomes. Així mateix, en el supòsit que la llei actuï com a dret supletori, s'ha de tenir molta cura de no confondre el buit legal involuntari del legislador autonòmic amb la manca de re-

gulació expressa, que es pot produir quan una comunitat determinada vol que les cooperatives puguin escollir lliurement l'opció que els sembli més escaient en llurs estatuts de funcionament intern.

El Títol I, entrant ja en un comentari succint de l'articulat, tracta de la societat cooperativa i s'obre amb un capítol de disposicions generals, on es descriu la naturalesa de les cooperatives, la seu social, la denominació legal i s'accepten, sota certes limitacions, els negocis amb tercers aliens a la cooperativa (art. 5), precepte que constitueix una de les novetats de la llei pel seu caràcter genèric. A més, el fruit d'aquestes operacions s'imputarà al Fons de reserva obligatori, i la raó d'aquesta ampliació negocial és assegurar la viabilitat econòmica de la cooperativa. D'aquesta manera, es rebutja condicionadament el principi mutualista o exclusivista de la relació econòmica de la cooperativa amb els socis i es distingeixen els serveis i guanys que es donen als socis dels que es realitzen amb els tercers.

El segon capítol del Títol I tracta de la constitució de la cooperativa mitjançant la fixació d'un nombre mínim de socis menor del previst anteriorment (art. 7), l'establiment de l'Assemblea dels promotors de la cooperativa (art. 9) i el contingut mínim dels Estatuts socials que recorden sengles preceptes previstos per la llei catalana 4/1983, de 9 de març, i finalment, es referma l'exigència de l'escriptura pública (art. 14).

El capítol III regula el registre de les cooperatives d'implantació estatal sense adonar-se que l'Estat de les autonomies pot implicar particularitats també en aquest camp; sobretot on hagin estat traspassades les competències sobre registres de les cooperatives, com és el cas de Catalunya. Un conflicte sobre el règim registral podria produir-se en relació a l'organització provincial del registre (art.

16.2), el qual no s'hauria d'establir ni tan sols com a criteri bàsic de la llei, com contràriament es recull a la disposició final de la llei. D'altra banda, s'aplica la teoria existent sobre registres a la resta de regulació present en aquest capítol.

El capítol IV es dedica als socis: adquisició de la condició de soci, règim de baixes i d'altres, llurs drets i deures, i les normes de disciplina social. I el capítol V als anomenats associats. D'aquests dos capítols, destaca la reducció del termini de preavís per sol·licitar la baixa voluntària (art. 32.1), la introducció de la baixa obligatòria (art. 33), l'aprofundiment de les regles dels socis que presten llur treball personal, i també cal posar de relleu el nou règim de la figura de l'associat, que és potestativa per les cooperatives. Tota la regulació compresa en els capítols esmentats es podria considerar força limitadora de la capacitat autonormativa dels Estatuts socials de la Cooperativa; ja que la llei, en tot cas, hauria d'establir uns sostres a fi d'equilibrar els drets dels socis i els interessos generals de la cooperativa sense menystenir l'autonomia i responsabilitat dels socis, ni, com es dona en el cas dels associats, subvalorar el poder creador i imaginatiu del moviment cooperatiu.

El capítol VI es dedica als òrgans de la societat: l'Assemblea general de socis, el Consell Rector, els interventors i el Comitè de recursos (aquest de caràcter opcional). Es procura, amb la regulació de l'organització interna de la societat, que el soci participi democràticament en els òrgans de govern i en el control de la societat cooperativa. Es presenta l'Assemblea general dels socis, i, si s'escau, dels associats, com òrgan suprem d'expressió de la voluntat social, i, en aquest sentit, l'Assemblea ha d'establir la política general de la cooperativa (arts. 42.1 i 43.3) i ha de decidir sobre els principals afers de la cooperativa sense poder dele-

gar-los (art. 43.4). Es rebutja el vot plural dels socis, es fa correspondre a cada soci un vot, llevat que la cooperativa sigui de segon o ulterior grau, i tampoc no s'admet el vot de qualitat (art. 47). Ens trobem també amb una sèrie de mesures que defensen el funcionament efectiu de l'Assemblea; per exemple, que la presa d'acords ordinaris sigui per majoria absoluta dels presents (art. 49), que la segona convocatòria sigui vàlida si hi són presents un deu per cent dels vots o cent vots de socis, facilitant la reunió i, en conseqüència, l'adopció d'acords, o també s'enforteix l'Assemblea possibilitant que aquesta pugui demanar una auditoria externa de la comptabilitat de la Cooperativa. En sentit divers, altres preceptes protegeixen el soci individual davant de la Cooperativa; per exemple, amb la limitació dels vots per representant, amb l'elecció per l'Assemblea dels membres de la Mesa o amb la petició de votació secreta per un nombre prudent dels assistents. Respecte del Consell Rector, aquest és l'òrgan encarregat del govern, de la gestió i de la representació de la cooperativa (art. 53); la llei exigeix pel cap baix que es nomeni President, vicepresident i secretari com a membres del Consell, i prohibeix la reserva a priori d'aquest càrrecs (art. 55). No s'entén prou bé per què es demanen aquests càrrecs i no d'altres, com podria ser el de tresorer, o àdhuc per què han d'existir aquests òrgans necessàriament en una cooperativa. Els membres del Consell són elegits per l'Assemblea, poden ser revocats per la mateixa assemblea i han de ser escollits entre els socis; i no poden accedir-hi els associats. D'altra banda, els interventors tenen per funció la fiscalització de l'activitat econòmica de la cooperativa essencialment (art. 67) i finalment la llei perd l'oportunitat de regular d'una manera general i generosa la verificació de comptes per experts independents, se-

guint el camí obert per la llei valenciana 11/1985 de 25 d'octubre, donat que la llei que comentem solament remet als Estatuts socials, a l'Assemblea i als casos expressament previstos per la llei.

El capítol VII sobre el règim econòmic és presidit pels principis d'assolir unes cooperatives competitives, autofinançades mitjançant l'increment del capital dels recursos financers propis i, en tot cas, solvents i responsables. La innovació principal ha estat la caracterització de les cooperatives amb un segell empresarial que ha estat present en les lleis de les Comunitats autònomes ja dictades. En relació a la responsabilitat econòmica s'ha enfortit el patrimoni irrepertible o fons de reserva, i fins i tot, la societat cooperativa pot imputar, en darrer terme, les pèrdues de la cooperativa als socis, sol·licitant derrames especials, fent deduccions de les aportacions del soci o reduint el dret de retorn (art. 87). Una altra novetat ha estat l'actualització econòmica de les aportacions socials, recollida ja a la llei catalana 4/1983 de 9 de març.

El capítol VIII tracta dels llibres i de la comptabilitat i pren una regulació típica de les societats empresarials.

El capítol següent demana certs requisits per a la modificació dels estatuts de la cooperativa, entre ells la necessitat de ser aprovats els canvis per dues terceres parts dels presents a l'Assemblea general convocada a aquest efecte.

Els capítols X i XI es dediquen a la fusió, escissió, dissolució i liquidació de les cooperatives. Cal destacar-ne l'ampliació de les causes de liquidació (art. 103) en la línia apuntada per la llei valenciana 11/1985, de 25 d'octubre, on s'afegeix a les causes tradicionals la paralització dels òrgans socials i també la possibilitat de reactivació, en certes circumstàncies, d'una societat en liquidació (art. 105).

El capítol XII fa esment de les classes

de cooperatives de primer grau, les quals, relacionades, són les següents: de treball associat, de consumidors i usuaris, de l'habitatge, del camp, d'explotacions comunitàries de la terra, de serveis, de transports, d'assegurances, sanitàries, d'ensenyament, educacionals i de crèdit. Aquesta classificació, per la manca de flexibilitat que es desprèn del seu tenor literal, sembla limitativa de les activitats econòmico-socials que podrien realitzar lícitament les cooperatives; hi trobem a faltar tipus concrets de cooperatives, com per exemple una cooperativa de treballs artesanals i també tota la gamma de tipus mixtos que es puguin imaginar. El capítol XIII aborda la cooperativa de segon i d'ulterior grau i clou el títol I de la llei.

El Títol II es dedica a les relacions entre l'Administració pública i les cooperatives. Hi ressalten, per la seva possible incidència, les mesures d'intervenció de l'Administració, les funcions inspectives i les sancionatòries.

El Títol III tracta de l'associacionisme cooperatiu, i preveu l'associació de Cooperatives en Unions, Federacions i Confederacions per tal de defensar i promoure els interessos cooperatius. Es preveu també a la llei el Consejo Superior del Cooperativismo com a òrgan consultiu assessor de l'Administració central i òrgan que pot intervenir en conflictes plantejats en matèria cooperativa per la via de l'arbitratge i la conciliació. És integrat per representants de l'Administració central, de l'autonòmica i de les Associacions de Cooperatives d'àmbit estatal (art. 162); sorprèn que, essent integrat per membres de les Administracions de les Comunitats autònomes, aquestes no estiguin legitimades per demanar el parer a l'esmentat Consell.

Per últim, la disposició final Primera. 1 recull la doctrina jurisprudencial del

Tribunal Constitucional sobre la distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats autònomes, entenen que una cooperativa que s'ajusta a una llei de cooperatives d'una Comunitat autònoma hi ha de tenir la seu social i ha d'actuar en aquesta comunitat; ara bé, aquella cooperativa pot establir relacions jurídiques

amb tercers i realitzar activitats de caràcter instrumental fora del territori de l'esmentada comunitat (vid. STC 37/1981 de 16 de novembre, STC 72/1983 de 29 de juliol, STC 44/1984 de 27 de març i STC 165/1985 de 14 de novembre).

Jaume Vernet i Llobet

1.2. ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

A càrrec de Joaquim Tornos

Resolució de 16 de desembre de 1986. Es dona publicitat al Conveni entre el Ministeri d'Educació i Ciència, la Junta de comunitats de Castella-Lleó, l'Ajuntament d'Albacete i la Diputació Provincial d'Albacete sobre la col·laboració en el camp de l'educació infantil i la integració d'infants amb deficiències (BOE 6 de gener).

Reial Decret 2715/1986, de 12 de desembre. Dotació de mitjans econòmics als municipis per a manteniment del Servei de Dipòsit de Detinguts a Disposició Judicial (BOE 6 de gener).

El Servei del Dipòsit de Detinguts a càrrec dels municipis estava plantejant, a la pràctica, problemes notables, essencialment a causa de la falta de mitjans econòmics dels ens municipals, la qual cosa es traduïa en una mala prestació del servei. Faltava, a més, una norma que precisés en quin concepte aquest servei era prestat per l'ens municipal.

La deficiència normativa fou posada en relleu per la LBRL (disposició final cinquena) i el Reial Decret 2715/1987 intenta cobrir aquesta llacuna, modificant, per a això, l'article 378 del Reglament Penitenciari. Alhora s'hi defineixen clarament les competències i s'hi precisa que correspon a tots els municipis espanyols caps de partit judicial en què no hi hagi cap establiment penitenciari l'execució, en

règim de competència delegada, del Servei de Dipòsit de detinguts a disposició judicial. La custòdia dels detinguts correspondrà a la policia municipal com a policia judicial.

Reial Decret 1731/1986, de 24 de desembre. Constitució de Col·legis Rurals Agrupats d'Educació General Bàsica (BOE 9 de gener).

Es tracta d'una norma dictada per a aquells territoris en què la Comunitat Autònoma respectiva no hagi rebut els traspassos de funcions i serveis en la matèria. Així ho especifica la disposició final primera.

Reial Decret 2732/1986, de 24 de desembre. Òrgans de govern dels Centres Públics d'Ensenyances artístiques (BOE 9 de gener).

Igual que en el cas del RD anterior, la norma dictada ha de preveure la seva eficàcia diversa en funció del règim competencial de les Comunitats Autònomes. Es refereixen a això les disposicions finals segona i tercera. La disposició final segona determina qui ha d'assumir les funcions del Ministeri d'Educació i Ciència a les Comunitats Autònomes sense competència en la matèria, mentre que la disposició final tercera destaca la valor supletòria del RD: "serà d'aplicació mentre les Comunitats Autònomes no desenvolupin el que és previst a la CODE".

Resolució de 23 de desembre de 1986. Es dóna publicitat al Conveni entre el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Forests de la Comunitat Foral de Navarra en matèria d'estadística i informació agrària i alimentària (BOE 10 de gener).

Resolució de 12 de desembre de 1986. Es dóna publicitat al Conveni entre el Consell Superior d'Esports i la Generalitat de Catalunya sobre projectes d'investigació en matèria esportiva (BOE 20 de gener).

Ordre de 16 de gener de 1987. Planificació de l'Educació Especial i ampliació de l'experimentació de la integració en el curs 1987/88 (BOE 21 de gener).

Altra vegada una disposició en matèria educativa ha de precisar l'àmbit de la seva eficàcia. Per a això, l'article deu establir que no serà d'aplicació allò que disposa l'Ordre Ministerial a les Comunitats Autònomes amb competències i que hagin rebut els traspassos de funcions i serveis.

Resolució de 18 de desembre de 1986. Es dóna publicitat al Conveni de col·laboració entre el Ministeri de Sanitat i Consum i les Conselleries de Sanitat i Consum, Agricultura i Comerç de la Junta d'Extremadura per a execució d'un programa pilot de lluita contra la triquinosi (BOE 22 de gener).

Resolució de 3 de desembre de 1986. Es dóna publicitat al Conveni de col·laboració entre el Ministeri de Sanitat i Consum i el Govern de Navarra sobre prevenció i control de la hidatidiosi (BOE 23 de gener).

Resolució de 30 de desembre de 1986. Es dicten instruccions tècniques als

Ajuntaments sobre la gestió del Padró Municipal d'Habitants i sobre la seva rectificació anual (BOE 24 de gener).

Aquesta Resolució supera, de fet, la imposició de més directrius per part de l'Institut Nacional d'Estadística als Municipis, als quals correspon la gestió del Padró Municipal d'Habitants. Vist que les dades del Padró han de ser facilitades a l'Institut i són element essencial per confeccionar el Cens electoral, l'Institut estableix les regles per elaborar l'esmentat Padró Municipal d'Habitants.

Resolució de 27 de gener de 1987. Posició ordinamental del RD 2568/1986, de 28 de novembre (BOE 28 de gener).

La Resolució dictada per la Direcció General d'Administració Local posa de manifest amb una claredat meridiana el grau de confusió existent en l'ordenament jurídic local. La incidència de normes estatals, autonòmiques i locals no ordenades pel principi de jerarquia crea problemes innombrables. Per això, la publicació del RD 2568/1986 (Reglament d'Organització, Funcionament i Règim jurídic de les Entitats locals) va suscitar un bon nombre de consultes sobre l'aplicabilitat d'aquesta norma, i a la Resolució es tracta de donar-hi resposta.

Amb aquest objectiu es diferencien tres tipus de normes: les que es refereixen a l'organització i el funcionament dels ens locals i a la participació ciutadana, les relatives al procediment administratiu i les que concerneixen l'Estatut Jurídic dels membres de la Corporació.

Pertocant a les primeres, es fa una interpretació favorable a l'Autonomia local, de manera que el Reglament orgànic només s'entén sotmès a allò que disposa la LBRL. El RD estatal i les disposicions autonòmiques que es

dicten, si s'escau, tenen valor supletori.

En matèria de procediment, s'entén aplicable el 149.1.18 i, per tant, el joc entre llei estatal i autonòmica. El Reglament orgànic municipal només podrà adaptar aquelles normes a les peculiaritats pròpies.

Per últim, quant a l'Estatut dels membres, la Corporació local ha de respectar allò que es disposa en normes amb rang legal per fer realitat el principi de legalitat, però podrà modificar el que disposa el RD 2568/1986 que no sigui reproducció d'una norma amb rang de llei.

Finalment, s'aprofita l'avinentesa per interpretar el contingut de l'article 15 del RD 2568/1986 relatiu al dret d'informació.

Reial Decret 2796/1986, de 19 de desembre. Es regula el reconeixement d'Organitzacions de productors d'oli d'oliva i llurs Unions (BOE 31 de gener).

D'acord amb la normativa comunitària sobre aquesta qüestió, s'instrumenta la normativa interna complementària per a la constitució i el reconeixement de les Organitzacions de productors d'oli d'oliva i llurs Unions.

A aquests efectes, es determina l'Administració competent per reconèixer les Organitzacions i les Unions, s'estableix la creació d'un Registre General a nivell estatal o s'atribueix a les Comunitats Autònomes la determinació de les regions econòmiques que se situïn en el seu àmbit territorial.

Resolució de 14 de gener de 1987. Es dona publicitat als Convenis entre l'Administració de l'Estat i les Comunitats Autònomes d'Andalusia, Galícia, València, País Basc i Canàries sobre col·laboració per a assistència d'alumnes becaris estrangers en matèria de pesca (BOE 5 de febrer).

Resolució de 29 de gener de 1987. Es dona publicitat al Conveni entre el Ministeri de Treball i Seguretat Social i la Generalitat Valenciana en matèria d'inspecció de treball (BOE 10 de febrer).

Reial Decret 219/1987, de 13 de febrer. Desenvolupament i adaptació de les estructures del sector pesquer i de l'aqüicultura (BOE 20 de febrer).

Mitjançant aquest Reial Decret es tracta d'aplicar en l'ordenament espanyol el Reglament (CEE) 4028/1986 del Consell, relatiu a accions comunitàries per a la millora i adaptació de les estructures pesqueres i l'aqüicultura. Aquesta traducció interna de la normativa comunitària xoca amb el problema competencial, perquè les Comunitats Autònomes tenen competències normatives en la matèria. Per això, l'Exposició de Motius atribueix el caràcter de norma bàsica al Reial Decret i legitima aquesta competència estatal a l'article 149.13 i 19 de la CEE.

El Reial Decret estatal conté en el seu articulat tant els programes d'Ajuts que tindran subvenció estatal com la normativa bàsica que hagin de respectar les Comunitats Autònomes en llur actuació en la matèria.

Ordre de 8 de gener de 1987. Creació de la Comissió Coordinadora d'Investigació Agrària (BOE 28 de febrer).

Tenint en compte que els Reials Decrets de traspassos havien previst l'existència d'un òrgan mixt de coordinació entre l'Administració estatal i l'autonòmica, es crea un òrgan mixt de caràcter general (Estat-Comunitats Autònomes) amb la funció de coordinar les actuacions estatals i autonòmiques. Les atribucions de l'òrgan creat són les establertes en els Reials Decrets de traspassos, mentre que la

composició de l'òrgan inclou representants de l'Estat (tres) i un representant de cada Comunitat Autònoma. Els acords s'adopten per majoria de dos terços, llevat en el cas de fixar els criteris per distribuir fons estatals, que requereix la unanimitat entre el President i les Comunitats Autònomes afectades.

Ordre de 20 de febrer de 1987. Es planifiquen i s'estableixen les normes de coordinació dels tractaments contra la plaga "Processionària del pi", "Mosca de la fruita" i "Grafiosi de l'om" (BOE 3 de març).

Es mantenen les campanyes anteriors d'acord amb les Comunitats Autònomes que ja van participar en la seva elaboració.

Ordre de 3 de març de 1987. Tramitació d'expedients de construcció i modernització de la flota pesquera, d'acord amb el que estableix el Reial Decret 219/1987, de 13 de febrer, per al desenvolupament i l'adaptació de les estructures del sector pesquer i de l'agricultura (BOE 6 de març).

D'acord amb l'autorització continguda en el RD 219/1987 (comentat abans) es regulen determinats aspectes procedimentals.

Ordre de 26 de febrer de 1987. Normes per a la concessió d'ajuts sobre col·laboració i assistència tècnica amb les Corporacions locals en matèria de consum (BOE 13 de març).

Es regulen, d'acord amb l'article 63 de la Llei General de Pressupostos, els criteris a seguir per les Comunitats Autònomes per a l'atribució de subvencions als municipis en matèria de consum.

Resolució de 10 de març de 1987. Coordinació d'actuacions i control de proves

de detecció anti-VIH (BOE 17 de març).

S'estableix el procediment per al control de proves de detecció anti-VIH en les donacions de sang. Per a això s'imposa l'existència d'un Centre de Referència a cada Comunitat Autònoma que, si no hi és, serà suplert per l'Institut de Salut "Carles III". Aquest Institut actuarà com a òrgan de coordinació i vigilància.

Reial Decret 420/1987, de 20 de febrer. Selecció i reproducció de bestiar boví de races pures (BOE 30 de març). Es tracta d'adequar la normativa interna espanyola en la matèria amb la comunitària, tot respectant, segons l'Exposició de motius, el repartiment competencial Estat-Comunitats Autònomes.

El Reial Decret defineix el que és "boví de raça" i "llibre genealògic". Determina les competències per reconèixer una Organització o Associació de criadors de bestiar boví, i també per anul·lar l'esmentat reconeixement, i crea, a efectes de coordinació, un Registre General d'Organitzacions i Associacions.

Ordre de 28 de març de 1987. S'estableix una prima a favor dels ramaders d'oví i cabrall de la Comunitat Autònoma de Canàries (BOE 3 d'abril).

En no poder-se aplicar al territori insular de Canàries el Reglament (CEE) núm. 1837, de 20 de juny de 1987, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació estableix una prima equivalent.

Resolució de 17 de març de 1987. Es dona publicitat al Conveni entre el Ministeri d'Educació i Ciència i la Conselleria d'Emigració i Acció Social de la Junta d'Extremadura en el camp de l'Educa-

ció Infantil i la integració d'infants amb deficiències (BOE 3 d'abril).

Reial Decret 484/1987, de 18 de març. Reestructuració de la vinya a Canàries (BOE 13 d'abril).

També en aquest cas, en no ser aplicable a Canàries la normativa comunitària, es dicta una disposició singular per a aquesta Comunitat Autònoma.

Resolució d'1 d'abril de 1987. Es dona publicitat al Conveni entre el Ministeri d'Educació i Ciència, la Junta de Castella-Lleó, la Diputació Provincial i l'Ajuntament de Valladolid, per començar el programa d'atenció primerenca i d'integració en Centres d'Educació Infantil d'infants amb alguna deficiència (BOE 14 d'abril).

Reial Decret 535/1987, de 10 d'abril. Construcció de vaixells pesquers de sis o més metres i menys de nou metres d'eslora entre perpendiculars i ajuts complementaris en matèria d'estructures del sector pesquer i de l'aqüicultura (BOE 21 d'abril).

Aquest Reial Decret complementa en part el RD 219/1987, ja comentat, pel que fa a la pesca litoral (vaixells entre 6 i 9 metres d'eslora) i n'estableix els ajuts.

Es regulen els requisits per obtenir ajuts i la intervenció de les Comunitats Autònomes en el procediment d'atorgament. Igualment es preveu (disposicions addicionals) l'elaboració de programes de cofinançament Estat-Comunitats Autònomes.

TRANSFERÈNCIES

Andalusia

Reial Decret 2733/1986, de 12 de desembre. Ampliació de mitjans traspassats en matèria d'assistència i serveis socials (BOE 9 de gener).

Reial Decret 2764/1986, de 30 de desembre. Modificació de mitjans adscrits als serveis traspassats en matèria de cultura (BOE 23 de gener).

Reial Decret 2793/1986, de 30 de desembre. Ampliació del traspàs de serveis fet pel RD 4096/1982 (BOE 29 de gener).

Reial Decret 211/1987, de 6 de febrer. Ampliació de mitjans patrimonials adscrits a l'INSALUD (BOE 17 de febrer).

Reial Decret 316/1987, de 20 de febrer. Modificació i ampliació de mitjans

adscrits a serveis traspassats en matèria de carreteres (BOE 4 de març).

Aragó

Reial Decret 2765/1986, de 30 de desembre. Ampliació de mitjans traspassats en matèria de cultura (BOE 23 de gener).

Astúries

Reial Decret 2767/1986, de 30 de desembre. Ampliació de mitjans adscrits en matèria de cultura (BOE 23 de gener).

Canàries

Reial Decret 2802/1986, 12 de desembre. Universitats (BOE 24 de febrer).

Cantàbria

Reial Decret 2760/1986, de 24 de desembre. Traspàs de funcions i serveis en matèria de sanitat (BOE 21 de gener).

Castella-La Manxa

Reial Decret 212/1987, de 6 de febrer. Modificació de mitjans adscrits als serveis traspassats pel RD 918/1984 en matèria de carreteres (BOE 17 de febrer).

Catalunya

Reial Decret 520/1987, de 3 d'abril. Ampliació de mitjans en matèria de sanitat (BOE 16 d'abril).

Extremadura

Reial Decret 2766/1986, de 30 de desembre. S'amplia la relació d'immobles per raó del RD 3150/1983 (BOE 23 de gener).

Galícia

Reial Decret 2792/1986, de 30 de desembre. Obres hidràuliques (BOE 28 de gener).

Reial Decret 2794/1986, de 30 de desembre. Ampliació de mitjans en matèria d'educació no universitària (BOE 28 de gener).

Reial Decret 232/1987, de 6 de febrer. Ampliació de mitjans personals i presupostaris en matèria de sanitat (AISNA) (BOE 23 de febrer).

Illes Balears

Reial Decret 2734/1986, de 19 de desembre. Ampliació de mitjans traspassats en matèria d'assistència i serveis socials (BOE 9 de gener).

Reial Decret 2761/1986, de 24 de desembre. Ampliació de mitjans en matèria de conservació de la natura (BOE 21 de gener).

La Rioja

Reial Decret 233/1987, de 6 de febrer. Tributs cedits, assessorament jurídic, defensa en judici i fiscalització-intervenció (BOE 23 de febrer).

Reial Decret 2803/1986, de 24 de desembre. Sanitat, AISNA (BOE 3 de març 1987).

Madrid

Reial Decret 2735/1986, de 19 de desembre. Ampliació de mitjans traspassats en matèria d'assistència i serveis socials (BOE 9 de gener).

Reial Decret 2768/1986, de 30 de desembre. Ampliació de mitjans traspassats en matèria de cultura (BOE 23 de gener).

Múrcia

Reial Decret 2795/1986, de 30 de desembre. Ampliació de mitjans en matèria de cultura (BOE 29 de gener).

Reial Decret 532/1987, de 3 d'abril. Redistribució d'immobles i locals entre l'Administració de l'Estat i la Comunitat Autònoma (BOE 17 d'abril).

Navarra

Reial Decret 334/1987, de 22 de febrer.
Transmissió a la Comunitat Foral de Navarra del domini de la forest de titularitat de l'Estat (BOE 9 de març).

País Basc

Reial Decret 213/1987, de 6 de febrer.
Ampliació de funcions i mitjans traspasats pel RD 1255/1981 en matèria d'indústria, energia i mines (BOE 17 de febrer).

Reial Decret 274/1987, de 13 de febrer.
Es publiquen els mitjans personals i patrimonials traspasats a la Comuni-

tat Autònoma del País Basc en matèria de sanitat (BOE 27 de febrer).

Reial Decret 325/1987, de 6 de febrer.
Ampliació de béns, drets i obligacions traspasats en matèria de patrimoni arquitectònic, edificació i habitatge (BOE de 6 de març).

València

Reial Decret 2762/1986, de 24 de desembre.
Ampliació de mitjans traspasats en matèria d'assistència i serveis socials (BOE 21 de gener).

Reial Decret 234/1987, de 6 de febrer.
Ampliació de mitjans patrimonials en matèria de protecció de menors (BOE 23 de febrer).

1.3. TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

1.3.1. SENTÈNCIES DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

A cura de Joan Lluís Pérez Francesch

**Sentència 5/1987, de 27 de gener. Conflicte positiu de competència 494/1984.
Ratificació del Reial Decret 771/1984, de nomenament de Lehendakari
(arts. 64.1 i 56.3 de la CE)**

Ponent:

Glòria Begué i Cantón

1. Conflicte positiu de competència plantejat pel Govern basc en relació amb el Reial Decret 771/1984, de 16 d'abril, pel qual es nomena President del Govern basc el senyor Carlos Garaikoetxea, ja que entén que havia d'haver estat ratificat pel President del Parlament basc i no pel President del Govern de l'Estat, tal com va succeir.

El Tribunal Constitucional tramita aquest conflicte de competència per la via de l'article 67 de la LOTC, després de les al·legacions de l'Advocat de l'Estat, i recull els punts de vista d'aquesta part tant pel que fa a procediment com a qüestions de fons. Hi intervenen, a més, els representants del Govern basc i del Parlament basc, que defensen posicions molt properes entre elles però que no prosperaran.

En virtut de la tramitació per la via de l'article 67 de la LOTC, el Tribunal Constitucional dictamina la nul·litat de l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern (Llei 7/1981, de 30 de juny) i concedeix al President del Govern de l'Estat la facultat per ratificar el reial decret de nomenament de Lehendakari, d'acord amb una interpretació literal de l'article 64.1

en relació amb l'article 56.3, tots dos de la Constitució.

La postura del Govern basc se centra en una concepció de la ratificació entesa com una institució que possibilita l'exercici del control parlamentari de les decisions de l'Executiu a través del trasllat de la responsabilitat al ratificant. Sosté que existeixen dos tipus d'actes objecte de ratificació: *a)* Aquells el contingut dels quals no ve fixat per la voluntat del ratificant (per exemple, la ratificació del President del Govern de l'Estat a l'acte reial de nomenament dels membres del Consell General del Poder Judicial o del Tribunal Constitucional, la ratificació de «les lleis» en general per part dels subjectes legitimats per fer-ho, o el mateix nomenament de Lehendakari). Aquí la ratificació com a institució es dilueix «ja que resulta difícil comprendre per què ha de ratificar qui no pot assumir cap grau de responsabilitat sobre el contingut de l'acte». *b)* Aquells actes en què el ratificant té una participació activa i, per tant, la responsabilitat d'aquests actes és imputable a la seva persona. En aquesta lògica d'exigència i trasllat de responsabilitat se situa la previsió de l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern, que trasllada la responsabilitat de la ratificació al President del Parlament basc, com a persona

que intervé directament en el procés parlamentari de nomenament de Lehendakari. Des d'aquestes coordenades, el Govern basc proposa una lectura no literal de l'article 64 de la CE. Entén que l'apartat 1 d'aquest article conté una clàusula general sobre la ratificació, que atribueix al «President del Govern o als Ministres competents» la condició de subjectes legítimats per efectuar-la *«siempre y cuando el acto que refrenden entre dentro de su ámbito o esfera competencial de acuerdo con las funciones que la Constitución les atribuye»*. És a dir, no sempre els correspondria efectuar la ratificació, la qual cosa dóna entrada a l'apartat 2, la clàusula oberta del qual estableix que *«de los actos del Rey serán responsables las personas que los refrenden»*.

Segons el Govern basc, s'han d'excloure específicament els actes provinents d'«els aparells de l'Estat-comunitat, en el cas que en l'ordenament autonòmic es prevegi una ratificació diferent atès que no obeeix a cap lògica institucional el fet que el President del Govern de l'Estat ratifiqui actes del Rei que porten la seva causa en un procediment regulat per la normativa autonòmica; en aquest cas, l'exigència de responsabilitat, tal com preveu l'article 64.2 de la CE, resulta impossible de complir». A més, sosté que ja existeixen excepcions respecte al que disposa l'article 64.1 de la CE, dins de la lògica autonòmica, com per exemple la ratificació de les lleis autonòmiques, que no reben ni la sanció reial ni, tampoc, són ratificades pel President del Govern de l'Estat.

La posició del representant del Parlament basc és molt semblant a la del Govern basc. Entén, en suma, que l'article 64 de la CE es refereix només a les funcions del Rei detallades a l'article 62 de la CE, i que, per tant, queda exclòs el nomenament de President de Comunitat Autònoma.

Per la seva banda, l'Advocat de l'Estat

defensa una interpretació literal de l'article 64 de la CE, i ataca la «lògica extrapositiva» de la interpretació del Govern basc. A més, sosté que en la institució de la ratificació la responsabilitat és conseqüència de la competència per ratificar i no a l'inrevés. A aquests efectes recorda la STC 16/1984, de 6 de febrer, sobre la ratificació del Reial Decret de Nomenament de President de la Comunitat Foral de Navarra, en la qual el Tribunal Constitucional ja va resoldre que la competència per efectuar la ratificació corresponia al President del Govern central. I d'una banda això és així perquè si el nomenament correspon a la Corona depassa els límits de l'ordenament autonòmic, i de l'altra perquè els dos tipus de ratificació exposats pel Govern basc es reconduïen a la unitat, mitjançant l'exigència de responsabilitat al refrendant, en uns casos merament formal i en d'altres arribant també al contingut de l'acte. A partir d'aquestes consideracions demana que es declari la inconstitucionalitat de l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern, que concedeix la competència per a la ratificació al President del Parlament basc, atès que entra en contradicció amb l'article 64.1 de la CE.

2. El Tribunal Constitucional es decanta per la postura manifestada per l'Advocat de l'Estat, en el sentit que la qüestió de saber a qui correspon la competència debatuda és inseparable de l'apreciació de l'adequació de l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern a l'ordre competencial derivat de la Constitució i de l'EAPB. És procedent, doncs, la seva tramitació en la forma prevista per al recurs d'inconstitucionalitat, segons l'article 67 de la LOTC (f.j.1).

El Tribunal Constitucional estableix la contradicció entre l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern i l'article 64 de la CE, en relació amb l'article 56.3 de la Consti-

tució. Entén que la ratificació és un «*instituto autónomo en el proceso de formación de los actos jurídicos, en el que no aparece como elemento esencial la participación activa del refrendante en el contenido de los mismos*». La responsabilitat, doncs, deriva de la ratificació. D'acord amb una interpretació literal de l'article 64.1 de la CE, sosté que la ratificació correspon «en general» als membres de l'Executiu central i només en casos excepcionals o «situacions límit» al President del Congrés. L'article 64.1 de la CE fa referència a *personas*, no a la «forma» de la ratificació (f.j. 3).

D'altra banda, el Tribunal Constitucional recull el diferent paper que el Rei exerceix en la sanció i promulgació de les lleis de l'Estat-central i de les Comunitats Autònomes: el Rei no sanciona les lleis de les Comunitats Autònomes ni nomena els membres dels seus Consells de Govern, ni expedeix els decrets d'aquests, ni realitza la convocatòria de les eleccions, ni convoca o dissol les respectives Assemblees Legislatives, ni proposa a aquestes el candidat a President dels seus Consells Executius. Però això no permet concloure que, en el cas que s'atribueixi de manera expressa al Rei un acte relatiu a les Comunitats Autònomes, aquest acte del Rei no s'hagi d'adequar a la Constitució, com s'esdevé amb el nomenament de President de la Comunitat Autònoma, el qual, com a suprema autoritat d'aquesta i com a posseïdor de l'ordinària representació de l'Estat, personifica la vinculació de les Comunitats Autònomes a l'Estat, del qual, segons l'article 56 de la CE, el Rei

és símbol de la seva unitat i permanència (f.j. 5).

Per al Tribunal Constitucional, en definitiva, cal reduir a la unitat la institució de la ratificació, que actua sobre l'acte final de nomenament en aquest cas, i que s'integra en el marc de dues voluntats concurrents: la del Rei —encara que el seu és un acte degut— i la del ratificant. Per això, la ratificació del President del Govern central, tal com estableix l'article 64.1 de la CE, no suposa cap mena d'ingerència competencial sinó el compliment de les previsions constitucionals.

3. En aquesta sentència el Tribunal Constitucional es mostra partidari d'una interpretació literal i textual de l'article 64 de la CE. Les altres poden ser «raonables» però no s'ajusten als criteris interpretatius que segueix aquí. D'altra banda, les consideracions del Tribunal Constitucional es mouen dins d'una lògica de Monarquia parlamentària racionalitzada i de distinció entre el que seria l'Estat-institució i l'Estat-comunitat. Consideracions, fet i fet, que deixen entreveure una lectura centralista del text constitucional.

Des d'un punt de vista funcional, el Govern basc defensa una concepció pràctica i realista de la interrelació sanció-ratificació, amb una especial repercussió en l'ordenament autonòmic, però també extensible als actes de l'Estat central. La postura del Tribunal Constitucional talla les ales a aquesta interpretació renovadora.

J. L. P. F.

Sentència 8/1987, de 29 de gener. Conflicte positiu de competència núm. 455/1985. Ratificació del Reial Decret 82/1985 de nomenament de Lehendakari (arts. 64.1 i 56.3 de la CE)

Ponent:

Carlos de la Vega Benayas

1. Conflicte positiu de competència plantejat pel Govern basc davant el Go-

vern de l'Estat, ja que entén que el Reial Decret 82/1985, de 25 de gener, pel qual es nomena el senyor José Antonio Ardanza com a President del Govern basc, havia de ser ratificat pel President del Parlament basc i no pel President del Govern de l'Estat.

Aquesta sentència és bàsicament idèntica a la que hem ressenyat anteriorment, que arriba fins i tot a reproduir els fonaments jurídics d'aquella. Les argumentacions de l'Advocat del Govern basc, el

Lletrat del Parlament basc i l'Advocat de l'Estat són fonamentalment les mateixes.

2. Tanmateix, podem fer esment de les següents variants: *a)* Des de l'inici del procés es tramita com a recurs d'inconstitucionalitat (art. 67 de la LOTC). *b)* Els efectes de nul·litat de l'article 4.2 de la Llei Basca de Govern s'entenen produïts des de l'anterior sentència, a la qual cal remetre's.

J. L. P. F.

Sentència 19/1987, de 17 de febrer. Qüestió d'inconstitucionalitat núm. 665/1984. Autonomia tributària de les corporacions locals

Ponent:

Luis Díez Picazo y Ponce de León

1. Qüestió d'inconstitucionalitat plantejada per la Sala del Contencioso-Administratiu de l'Audiència Provincial de Sevilla en actes de recurs contencioso-administratiu interposat contra l'acord de l'Ajuntament de Jerez de la Frontera sobre la imposició del tipus impositiu del 5 % sobre la quota líquida de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, i el tipus impositiu del 40 % en la Contribució Territorial Urbana i del 20 % en la Contribució Rústica i Pecuària. Es planteja la qüestió sobre els articles 8, 9, 13 i Disposició transitòria primera de la Llei 24/1983, de 21 de desembre, en relació amb els articles 1, 9, 14, 31, 53.1, 133.1 i 2, 139, 149.1.1 i 157 de la CE.

La Sala del Contencioso-Administratiu citada va admetre el recurs i el tramità per la via regulada a la Llei 62/1978, perquè entenia afectat el dret fonamental reconegut a l'article 14 de la CE, i en íntima relació amb aquest perquè hi podia haver il·legalitat dels esmentats preceptes qüestionats pel fet de violar el principi

de legalitat tributària de l'article 9.3 de la CE.

El Fiscal General de l'Estat al·lega que, si bé el legislador va disposar la possibilitat de recàrrec i en va fixar les condicions, no tots els ajuntaments el van introduir per a l'exercici fiscal de 1983, ni tampoc van ser iguals els tipus impositius establerts en aquells casos en què els ajuntaments van fer ús de la possibilitat establerta a la llei. Però això no trenca el principi d'igualtat: la participació ciutadana en la despesa municipal opera en relació o proporció a les necessitats concretes de cada municipi. L'autonomia municipal (art. 140 de la CE) resulta viable gràcies a la possibilitat de disposar de «mitjans suficients» (art. 142 de la Constitució) i aquests mitjans s'han de fixar cas per cas, dins de les previsions legals. No hi ha discriminació si el tracte desigual té una justificació raonable —com és el dèficit de les hisendes locals— i es realitza d'acord amb el principi de legalitat. Entén que tot això es va respectar i que no hi ha, doncs, inconstitucionalitat.

Per al Lletrat de l'Estat, el procés s'hauria d'haver canalitzat per la via del

recurs d'empara, per tal d'analitzar si la utilització per part d'un ajuntament d'una facultat atorgada per la llei vulnera el principi d'igualtat. No hi ha motiu, doncs, per predicar la vulneració del precepte en abstracte. Sobre el principi de legalitat, sosté que s'ha de reconèixer el dret de les corporacions locals a establir i exigir tributs d'acord amb la Constitució i les lleis per tal d'aconseguir la seva suficiència econòmica: una cosa és que les corporacions locals puguin fer un ús inadequat de la facultat que la Llei 24/1983 els confereix (cosa que comportaria una desviació de poder) i una altra cosa ben diferent és que els preceptes qüestionats estiguin viciats d'inconstitucionalitat.

2. El Tribunal Constitucional es remet a la STC 179/1985, de 19 de desembre, que va declarar la inconstitucionalitat dels articles 8.1 i 9.1 de la citada Llei 24/1983 —la resolució d'aquest recurs és posterior a la data de presentació d'aquesta qüestió—. Considerats els citats articles nuls, amb efectes generals i *erga omnes*, el Tribunal Constitucional centra la seva anàlisi en l'article 13.1.

La possible vulneració d'aquest precepte en relació amb la Constitució podria dividir-se, segons el Tribunal Constitucional, en tres aspectes diferents: a) La contravenció en la llibertat de fixació de tipus impositius de les normes constitucionals que estableixen la igualtat (art. 1.1, 14, 31.3 i 139.1.b). b) La contravenció de les reserves de llei que es consideren de respecte obligat (arts. 31.1, 53.1, 133.1 i 2). c) Les disposicions limitadores de les potestats tributàries dels ens territorials de l'Estat (arts. 149.1.1 i 157.2 de la CE). A més a més cal afegir, com a element a tenir en compte, que a partir de 1979 la CTU i la CTRP es convertiren en tributs locals en virtut de la Disposició transitòria 1.b) de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, sobre l'Im-

post de la Renda de les Persones Físiques.

El Tribunal Constitucional parteix de la «igualtat» com un valor superior de l'ordenament jurídic (art. 1.1 de la CE), diferent del dret a la igualtat davant de la Llei (art. 14 de la CE) i dels drets concrets en què la igualtat és un aspecte integrant, tal com passa en l'article 31 de la CE, on apareix com a criteri inspirador del sistema tributari.

En relació amb l'article 14 de la CE, l'article 13.1 de la Llei 24/1983 estableix una *diversitat de tracte però no una discriminació* entre els contribuents: «*La diversificación de los tipos impositivos para las contribuciones territoriales que examinamos, puede, por ello, concebirse en abstracto, como acomodadas a las exigencias del principio de igualdad, siempre que posea un fundamento justificado y racional y arranque de situaciones que puedan legítimamente considerarse como diversas. No hay, por tanto, en esta diversidad una violación autónoma del derecho consagrado en el artículo 14*» (f.j. 3).

En relació amb l'article 31.1 de la CE, l'article 13.1 de la Llei 24/1983 s'ha de considerar dins de la unitat del sistema tributari en tot el territori espanyol com a exigència de la igualtat entre els espanyols i dins també del principi de reserva de llei en l'ordre tributari: la llei ha d'establir els criteris o principis inspiradors de la matèria tributària, però pot contenir remissions a normes infraordenades. En aquest sentit, i recordant la doctrina establerta a la STC 179/1985, el legislador estatal pot realitzar una regulació parcial dels tipus impositius com ara l'establiment d'uns marges delimitadors d'aquests per a la seva ulterior concreció per part de cada corporació local, a la qual, en funció de la seva autonomia i de les necessitats de la seva hisenda, correspondrà decidir quin serà el tipus impositiu — o altres extrems — que, d'acord amb el marc legal, hagin de ser d'aplicació en

el seu corresponent territori. El que passa és que en el cas que ens ocupa el Tribunal Constitucional considera que la «tècnica» emprada pels ajuntaments per a l'ordenació de les contribucions esmentades implica «un pleno desapoderamiento del legislador en favor de la autonomía local (...), una renuncia del legislador al establecimiento de toda limitación en el ejercicio de la potestad tributaria de las Corporaciones Locales». i això vulnera el que preveu l'article 133.2 de la CE i, sobretot, l'article 31.3 de la CE. Dràstica conclusió la del Tribunal Constitucional, que clarament no és l'única possible, com ens mostra la presència del vot particular del magistrat Díaz Eimil.

En conseqüència, el Tribunal Constitucional declara la inconstitucionalitat de l'article 13.1 de la Llei 24/1983. A més, estableix que s'aplicaran, en absència de normes concretes, els tipus impositius inicialment concebuts com a supletoris en les CTU i en la CTRP.

Vot particular del magistrat Eugenio Díaz Eimil: Gira entorn de dos elements que el fan separar-se de l'opinió majoritària del Tribunal Constitucional i que ens aporten raonaments realistes sobre la problemàtica de l'autonomia tributària de les corporacions locals: a) L'habilitació que l'article 13.1 de la Llei 24/1983 concedeix als ajuntaments no és contrària a

la reserva legal establerta a l'article 31.3 de la CE. No hi ha cap «renúncia plena» del legislador pel fet que la llei permeti que les corporacions locals regulin alguns elements del tribut: «Es una potestad que se concede dentro de un sistema tributario pre-configurado por el legislador que sujeta a importantes límites la autonomía municipal (...). La graduación de este margen de libertad municipal constituye una opción política del legislador, al cual corresponde configurar la autonomía financiera de los Ayuntamientos de acuerdo con la concepción más o menos generosa que tenga de la misma.» b) No vulnera tampoc el dret a la igualtat de l'article 14 de la CE, atès que no és discriminació el diferent tracte previst per aquesta norma.

3. La sentència que comentem s'emmarca dins del vigent règim transitori, mentre no es dicti la futura i més definitiva Llei de Finançament de les Entitats Locals. És interessant de destacar, a més, el tractament diferent que rep el postulat de la igualtat, en les seves diverses accepcions o ubicacions en el text constitucional, segons la doctrina diverses vegades reiterada del Tribunal Constitucional, i el seu nexa concret en aquest cas amb el principi de reserva de llei en matèria tributària, reserva que no pot associar-se ni a la llei formal ni a l'exclusivitat de la llei per regular la matèria tributària.

J. L. P. F.

Sentència 24/1987, de 27 de febrer. Autonomia universitària

El Govern Basc va recórrer contra diversos articles de la Llei de Reforma Universitària. El recurs es fonamentava en alguns casos en la violació de l'autonomia universitària i, en els altres, en la violació de les competències de la Comunitat Autònoma. El Tribunal Constitucional no accepta cap de les argumentacions basa-

des en invasió de la competència autonòmica. En canvi, anul·la alguns preceptes perquè entén que no respecten la configuració constitucional de l'autonomia universitària, que qualifica d'autèntic dret fonamental.

En efecte, són objecte d'anul·lació els preceptes que atribueixen competències

acadèmiques al Consell Social, ja que, donat que en aquest òrgan la representació universitària està en minoria respecte de la representació social, l'atorgament d'aquest tipus de competència viola l'autonomia universitària:

«En principio nada puede objetarse a esta composición del Consejo Social, pues es la opción elegida por el legislador. Sin embargo, la representación minoritaria que en su composición corresponde a la comunidad universitaria, que queda por ello subordinada a la representación social, impide que se atribuyan al Consejo Social decisiones propias de la autonomía universitaria. De ahí que, impugnados en el recurso los arts. 14.3 y 39.1 de la LRU, resultara procedente examinar y resolver la cuestión desde el ángulo de la autonomía universitaria. Porque, obviamente, si las funciones que se atribuyen al Consejo Social responden a su finalidad específica de ser el órgano de participación de la sociedad en las Universidades y no afectan al contenido esencial de la autonomía de éstas, la participación minoritaria de la comunidad universitaria no lesionará su autonomía. Pero si, pese a esa representación minoritaria, se atribuyen al Consejo Social funciones estrictamente académicas, entonces sí resultaría vulnerado el art. 27.10 de la Constitución.»

Igualment es declaren inconstitucionals els preceptes que impliquen la participació del Consell d'Universitats en la resolució de recursos o l'emancipació d'informes respecte al professorat, perquè el Consell no és un òrgan estrictament universitari.

També es considera lesiu de l'autonomia universitària el fet que no es deixi totalment en mans de les Universitats la composició de les Comissions en el cas dels concursos de mèrits:

«Las razones por las cuales en nuestro sistema una Universidad no puede nombrar por sí funcionarios docentes que, precisamente por lo dispuesto en este artículo, tienen carácter

interuniversitario, no se dan cuando se trata de cubrir una vacante en una Universidad entre quienes ya son funcionarios docentes del mismo Cuerpo a que corresponda la plaza. La autonomía universitaria supone, en principio, libertad para la selección de su personal docente e investigador [art. 3.2. a) de la LRU] y, por tanto, libertad para determinar el sistema general de designación de las Comisiones que han de juzgar la provisión de las plazas. La limitación de esta libertad en lo relativo al problema que aquí se trata no puede establecerse como regla general, sino exclusivamente cuando la impongan exigencias inexcusables del sistema funcional. No se opone a la regulación por cada Universidad de la provisión de vacantes de catedráticos o profesores titulares entre quienes tengan ya esta condición, el respeto al derecho fundamental establecido en el art. 23.2 de la Constitución o, si se prefiere, en formulación más genérica, el derecho a la igualdad consagrado en el art. 14, porque esta exigencia no requiere necesariamente, a diferencia de lo que ocurre cuando se trata del ingreso en los citados Cuerpos, una regulación unitaria que en razón de su carácter interuniversitario impone el acceso a los mismos.»

Pertocant a les conseqüències de la invalidesa d'aquest precepte, el Tribunal Constitucional fa la següent declaració:

«Esta apreciación de inconstitucionalidad no supone anulación o invalidación de las situaciones creadas al amparo del precepto, ya que su inconstitucionalidad no resulta de la composición concreta de las Comisiones allí previstas, sino del carácter de imposición forzosa de la misma a las Universidades, excluyendo su capacidad reguladora al respecto.»

Del fet que la inconstitucionalitat sigui formal i no material es pot deduir que no estaran necessàriament viciats de nul·litat els actes d'aplicació, però no que no puguin ser-ho en algun cas. La determinació correspondrà a la jurisdicció contenciosa administrativa.

La sentència declara també que determinats preceptes no tenen caràcter de llei orgànica perquè no es refereixen a matèria pròpia d'aquest tipus de llei segons l'article 81 de la Constitució.

Pel que fa a les competències de la Comunitat Autònoma, el Tribunal no les considera violades en cap cas, fonamentant la competència del legislador estatal en els preceptes de l'article 149 n.ºs. 1, 15, 18 i 30. En el cas del n.º 18, especialment pel caràcter de funcionaris interuniversitaris o «comunicables» dels professors, qualificacions que sembla preferir a la de membres d'un cos nacional.

Té especial importància per a les competències autonòmiques el reconeixement que la legislació autonòmica pot condicionar la competència reguladora de les Universitats:

«Se impugna el art. 12.1 de la LRU porque, según el recurso, no respeta el orden de competencias de la Comunidad Autónoma. El precepto impugnado dice: "Las Universidades elaborarán sus Estatutos y, si se ajustan a lo establecido en la presente ley, serán aprobados por el Consejo de Gobierno de la Comunidad Autónoma correspondiente". Echa de menos el Gobierno Vasco que en el marco de legalidad exigido para su aprobación no se incluyan también las normas que haya podido aprobar la Comunidad en el ámbito de sus competencias. El reproche se apoya también en este caso en una interpretación que aísla la norma recurrida del resto de la ley olvidando que, según el art. 6 de la misma: "Las Universidades se

regirán por la presente ley, por las normas que dicten el Estado y las Comunidades Autónomas en el ejercicio de sus respectivas competencias y por sus Estatutos". Por tanto, cuando el precepto impugnado refiere el control de legalidad "a la presente ley", no excluye ninguno de sus artículos, y lo dispuesto en el 6 claramente incluido en el control del art. 12.1, sin que resulte necesaria ninguna otra referencia a las normas estatales o autonómicas reguladoras de las Universidades. Todas ellas han de respetarse en los Estatutos y a todas se extiende el control de legalidad para su aprobación por el Consejo de Gobierno de la Comunidad Autónoma.»

En canvi, és restrictiu en les competències autonòmiques i discutible tècnicament la correspondència territorial que defensa la sentència entre titularitat de la competència i àmbit de validesa:

«Esta homologación para garantizar el cumplimiento de las leyes es, ciertamente, un acto de ejecución que en el art. 27.8 de la Constitución se atribuye a los poderes públicos y que, por tanto, podría corresponder al Estado o a las Comunidades Autónomas con competencia plena en materia de educación; pero, como los planes de estudio a que se alude en esta norma están referidos a "títulos que tengan carácter oficial y validez en todo el territorio nacional", se atribuye al Consejo de Universidades en razón del ámbito nacional en que desarrollan las funciones que asigna a este organismo el art. 23 (no impugnado) de la LRU.»

Joaquim Ferret

Sentència 37/1987, de 26 de març. Reforma agrària a Andalusia; competències autonòmiques en matèria d'expropiació forçosa i de Dret civil.

La sentència que comentem, a part d'importants pronunciaments sobre el contingut essencial del dret de propietat, en matèria autonòmica, s'ocupa també d'al-

tres qüestions de gran transcendència.

El Tribunal Constitucional resol l'aparent contradicció entre la reserva global a l'Estat de la matèria d'expropiació forço-

sa i l'atorgament a algunes Comunitats Autònomes, entre elles Andalusia, de la competència en el desenvolupament legislatiu d'aquesta mateixa matèria. Distingeix el Tribunal entre l'expropiació forçosa com a instrument positiu a disposició del poder públic per al compliment dels seus fins i com a garantia constitucional del dret de propietat privada. És en aquest segon aspecte on es produeix la reserva a l'Estat. Així, no és disponible per a la legislació autonòmica la regulació del procediment, de la indemnització o dels criteris i mètodes de valoració. Però, en canvi, en el primer aspecte la Comunitat Autònoma pot desplegar la seva activitat legislativa, que es concreta en la regulació de la «*causa expropriandi*».

«De acuerdo con las consideraciones que acaban de exponerse, no parece dudoso que, cuando en virtud del sistema de distribución de competencias que resulta de la Constitución y de los Estatutos de Autonomía la legislación sectorial corresponda a las Comunidades Autónomas, son éstas, y no el Estado, las que ostentan la potestad de definir legalmente los supuestos en que cabe hacer uso del instrumento expropiatorio mediante la declaración de la causa expropriandi necesaria en cada caso, sin perjuicio de la obligación de atenerse a la legislación general del Estado que garantiza por igual los derechos patrimoniales de todos los sujetos privados. De todo ello se sigue que la reserva constitucional en favor del Estado sobre la legislación de expropiación forzosa no excluye que por Ley autonómica puedan establecerse, en el ámbito de sus propias competencias, los casos o supuestos en que procede aplicar la expropiación forzosa, determinando las causas de expropiar o los fines de interés público a que aquella deba servir. De lo contrario, se llegaría al absurdo de que las Comunidades Autónomas, habiendo constatado la existencia de nuevas causas de utilidad pública o interés social justificadoras de la expropiación para el desarrollo de sus respectivas

competencias, tuvieran que solicitar del Estado la regulación formal de aquéllas o a la no menos absurda conclusión, por petrificadora del ordenamiento, de no poder identificar tales supuestos legitimadores más allá de los que, antes de la instauración del Estado de las Autonomías, hayan sido declarados como tales por las Leyes del Estado en materias sobre las que éste ha dejado de tener competencia.»

Una altra qüestió de singular importància és la de determinar si, en regular la propietat privada, ha de jugar forçosament la reserva competencial a l'Estat de l'article 149.1.8 en matèria de legislació civil. La sentència és contundent en l'argumentació. En el concepte constitucional de propietat que implica la seva subordinació a la funció social, la regulació de la propietat no és exclusivament del Dret civil.

«Esta pretendida inconstitucionalidad se imputa genéricamente a toda la Ley de Reforma Agraria, en la medida en que regula la función social de la propiedad y, en consecuencia, el derecho mismo de propiedad que, según creen los demandantes, es el núcleo de la legislación civil. Pero este argumento no es convincente. En el fondo del mismo subyace una vez más una concepción de la propiedad privada como institución unitaria, regulada en el Código Civil, que sólo admite limitaciones externas a su libre ejercicio en virtud de leyes especiales. Por el contrario, como se ha expuesto, el derecho a la propiedad privada que la Constitución reconoce y protege tiene una vertiente institucional, precisamente derivada de la función social que cada categoría o tipo de bienes sobre los que se ejerce el señorío dominical está llamado a cumplir, lo que supone, como ya sabemos, la definitiva incorporación del interés general o colectivo junto al puro interés individual del titular en la propia definición de cada derecho de propiedad o, si se prefiere, en la delimitación concreta de su contenido. Como es lógico, esta delimitación no se opera ya sólo en la legislación civil, sino también en aquellas otras Leyes que cuidan prin-

principalmente de los intereses públicos a los que se vincula la propiedad privada. Así ocurre en el caso de la propiedad urbana, cuyas Leyes de ordenación están muy lejos de establecer sólo, como los recurrentes pretenden, medidas de policía concretas, respetando, como regulación ajena, la imposición de obligaciones y limitaciones al ejercicio de los derechos dominicales, sino que, muy al contrario, establecen por sí mismas, o por remisión a los instrumentos normativos del planeamiento, los deberes y límites intrínsecos que configuran la función social de la propiedad del suelo desde el punto de vista de la ordenación del territorio. Y así ha sucedido y sucede también en el caso de la legislación agraria, cuyos objetivos conducen a una regulación de la propiedad de la tierra destinada a usos agrícolas, que se superpone a la legislación civil propiamente dicha.»

La sentència reprèn la línia de la 37/1981, de 16 de novembre, en el sentit d'interpretar que l'article 149.1.1 de la Constitució no pot portar a buidar les competències autonòmiques. Això ha menat a admetre una diferent regulació de la funció social de la propietat a les diferents Comunitats Autònomes.

«La función social de la propiedad, determinada de acuerdo con las Leyes, presupone la identificación de los fines de interés general que, sin perjuicio de la utilidad individual de su titular, están llamados a satisfacer los bienes objeto de dominio privado. Por lo que concierne singularmente a la propiedad inmobiliaria, es evidente que esos fines de interés general pueden justificar el empleo de distintos instrumentos jurídicos en atención a la propia localización de los bienes o en razón de las cambiantes condiciones económicas, sociales e, incluso, de orden cultural en cada parte del territorio. Por otra parte, la definición de la función social de la propiedad no es algo que derive sustancialmente de una regulación unitaria del derecho de propiedad ni es tampoco aceptable que, al socaire de una ordenación uniforme de la propiedad privada, puedan

anularse las competencias legislativas que las Comunidades Autónomas tienen sobre todas aquellas materias en las que entren en juego la propiedad y otros derechos de contenido patrimonial, tesis ésta que subyace en buena parte de las alegaciones de los recurrentes y que vuelve a aflorar en relación con el art. 149.1.1 de la Constitución, hasta el punto de que la pretendida infracción de este precepto se considera por aquéllos unida a la del artículo 149.1.8.»

Destaquem finalment l'admissió de la funció extrafiscal en l'exercici de la propietat tributària autonòmica:

«Sentado lo anterior, es preciso determinar si la función extrafiscal de los tributos tiene o no lícito acomodo en el ámbito del poder tributario autonómico. La respuesta ha de ser también afirmativa. Pues, en efecto, ni en la Constitución ni en la LOFCA existe precepto alguno que prohíba a las Comunidades Autónomas actuar su potestad tributaria —y, en concreto, su poder de imposición— en relación con la consecución de objetivos no fiscales. Antes bien, la Constitución concede autonomía financiera a las Comunidades Autónomas “para el desarrollo y ejecución de sus competencias” (art. 156.1), lo que permite admitir la facultad de aquéllas para utilizar también el instrumento fiscal —como parte integrante de su economía financiera— en la ejecución y desarrollo de todas las competencias que hayan asumido en sus respectivos Estatutos de Autonomía y respecto de las cuales dicha utilización sea necesaria. Con ello hay, en definitiva, un implícito reconocimiento constitucional del principio de instrumentalidad fiscal en la esfera de la imposición autónoma. En consecuencia, las Comunidades Autónomas pueden establecer impuestos de carácter primordialmente extrafiscal, pero ello ha de llevarse a cabo dentro del marco de competencias asumidas y respetando las exigencias y principios derivados directamente de la Constitución (art. 31), de la Ley Orgánica que regula el ejercicio de sus competencias financieras (art. 157.3 de la Constitución) y de los respectivos Estatutos de Autonomía.»

1.3.2. PROCESSOS DAVANT DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

A cura de Xavier Bonet i Frigola

Gener

Conflicte positiu de competència 1403/1986, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb determinats preceptes dels Reials Decrets 1754/1986, de 28 de juny, pel qual s'estableixen les normes tècniques per al mercat de canals, despulls i productes carnis i els certificats d'Inspecció Veterinària, per al comerç amb els Estats membres de la CEE, i 1755/1986, de 28 de juny, pel qual s'estableixen les normes tècniques per al mercat de canals, despulls i productes carnis d'aviram, a més dels certificats d'Inspecció veterinària, per al comerç amb els Estats que són membres de la CEE (BOE 22-1-1987).

Conflicte positiu de competència 1410/1986, promogut per la Junta de Galícia en relació amb una Resolució de la Subsecretaria del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, de 12 de setembre de 1986, per la qual s'anuncia la provisió pel sistema de lliure designació de diversos llocs de treball de Secretari i Cap d'Unitat de Comptabilitat i Control de les Cambres Agràries Provincials de La Coruña, Lugo, Orense i Pontevedra (BOE 23-1-1987).

Febrer

Conflicte positiu de competència 81/1987, promogut pel Consell Executiu

de la Generalitat de Catalunya, en relació amb el Conveni de finançament d'operacions de rehabilitació d'habitatges de promoció pública, concertat entre el Director General de l'Habitatge del Ministeri d'Obres públiques i Urbanisme i el Regidor-President del Patronat Municipal de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona (BOE 5-2-1987).

Conflicte positiu de competència 82/1987, promogut pel Govern en relació amb l'apartat sisè de la Resolució de 27 d'octubre de 1986, de la Conselleria de la Presidència de la diputació Regional de Cantàbria, per la qual es publiquen els catàlegs de llocs de treball genèrics (BOE 5-2-1987).

Conflicte positiu de competència 134/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'article 8 de l'Ordre de 5 de novembre de 1986, del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per la qual s'instrumenta la concessió de la prima en benefici dels ramaders d'oví i cabrall (BOE 19-2-1987).

Conflicte positiu de competència 168/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'art. 1.1 de l'Ordre de 5 de novembre de 1986, del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per la

qual s'instrumenta la presentació de sol·licituds per optar a la indemnització per l'abandonament de la producció lletera establerta en els Reglaments (CEE) núms. 1336/1986 i 2321/1986 (BOE 24-2-1987).

Conflicte positiu de competència 180/1987, plantejat pel Govern, en relació amb el Decret 106/1986, d'11 de desembre, del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, pel qual s'adscriuen a la Conselleria d'Interior les competències i funcions en matèria de Casinos, Jocs i Apostes (BOE 24-2-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 174/1987, promogut per 70 diputats, contra la totalitat de la Llei 23/1986, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen les bases del règim jurídic de les Cambres Agràries i, subsidiàriament, contra l'últim paràgraf de l'apartat quart del seu preàmbul i els articles 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 i disposicions addicionals 1.ª, 2.ª, 3.ª i 4.ª i disposició final 2.ª i paràgraf segon de la disposició final 5.ª (BOE 26-2-1987).

Març

Conflicte positiu de competència 205/1987, plantejat pel Govern contra el Decret del Consell de Govern de la Junta de Galícia 290/1986, de 18 de setembre, sobre tarifes que s'aplicaran als ports d'aquesta Comunitat Autònoma (BOE 9-3-1987).

Conflicte positiu de competència 206/1987, plantejat pel Govern, en relació amb la Resolució de 20 de maig de 1986, de la Direcció General d'Energia del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, sobre autorització i

declaració d'utilitat pública del projecte d'instal·lació de la línia d'alta tensió a 380 Kv., derivació a E.R. de Can Barba, de la línia Sentmenat-Manso-Figueres, sol·licitada per la Companyia «FECSA» (BOE 9-3-1987).

Conflicte positiu de competència 280/1987, plantejat pel Govern en relació amb la Resolució de 29 de setembre de 1986, per la qual es publica l'acord del Conseller de Treball de la Generalitat de Catalunya, d'extensió del Conveni Col·lectiu del sector d'«Oficines i Despatxos», de la província de Barcelona, al mateix sector de tot l'àmbit territorial de Catalunya (BOE 23-3-1987).

Plantejament de la qüestió d'inconstitucionalitat 267/1987, promoguda pel Ple de l'Audiència Territorial d'Oviedo, constituïda en Sala de Justícia, per suposada inconstitucionalitat de l'article 39 de la Llei de 5 de juliol de 1984 de la Junta General del Principat d'Astúries, que atorga fur privilegiat als membres del Consell de Govern del Principat, per poder infringir els articles 9.3, 14, 147.3 i 149.5 i 6 de la Constitució (BOE 23-3-1987).

Abril

Conflicte positiu de competència 305/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb la decisió del Ministeri de Treball i Seguretat Social, de no presentar davant del Fons Social Europeu un important nombre de projectes i iniciatives formulades per la Generalitat de Catalunya, amb la finalitat d'accedir a les ajudes que l'esmentat instrument comunitari concedeix als operadors públics o privats per a la forma-

ció professional i el foment de l'ocupació per a l'exercici pressupostari de 1987 (BOE 1-4-1987).

Conflicte positiu de competència 337/1987, plantejat pel Govern Basc, en relació a l'Ordre del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, del mercat dels productes de la pesca, el mariscar i l'aqüicultura (BOE 7-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 347/1987, plantejat pel President del Govern, contra la Llei 2/1986, de 10 de desembre, del Parlament de Galícia, de pròrroga en el règim d'arrendaments rústics per a Galícia (BOE 7-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 361/1987, promogut pel President del Govern contra l'article 2.2, article 3.2 in fine, article 9 i disposició transitòria de la Llei 6/1986, de 15 de desembre, de la Generalitat Valenciana, sobre arrendaments històrics valencians (BOE 8-4-1987).

Conflicte positiu de competència 336/1987, promogut pel Govern Basc, en relació amb el Reial Decret 2225/1986, de 3 d'octubre, pel qual es modifica el Reial Decret 1063/1986, de 9 de maig, que regula l'expedició de documents i certificats referents al sector d'activitats comercials establertes per les directives del Consell de la Comunitat Econòmica Europea en la matèria, per facilitar el dret d'establiment i la lliure prestació de serveis en els diferents Estats membres de la CEE (BOE 10-4-1987).

Conflicte positiu de competència 367/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb la Resolució d'11 de novembre de 1986, de la Comissió Nacional

del Joc, per la qual es publiquen les normes tècniques i procediments per a l'elaboració de la butlleta instantània (BOE 10-4-1987).

Conflicte positiu de competència 397/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, en relació amb una Resolució del Director General de Telecomunicacions del Ministeri de Transports, Turisme i Comunicacions, amb data 31 d'octubre de 1986, per la qual es disposa la incoació de l'expedient sancionador CI/IE 335/1986, en relació amb el funcionament d'una emissora de radiodifusió F.M., sense la corresponent concessió, en l'àmbit territorial de Catalunya i ordena al Governador Civil de Barcelona el precintat dels equips i la clausura de les instal·lacions com a mesura provisional (BOE 10-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 398/1987, promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, contra la totalitat de la Llei 23/1986, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen les bases del règim jurídic de les Cambres Agràries i, subsidiàriament, contra els articles 1, 2, 6, 7, 8 punts 1 i 2, 11 punts 1, 2 i 3 i disposicions addicionals 2.ª i 4.ª (BOE 10-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 407/1987, promogut pel Consell de Govern de la Diputació Regional de Cantàbria contra la totalitat de la Llei 23/1986, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen les bases del règim jurídic de les Cambres Agràries i, subsidiàriament, contra els articles 1, 4, 6, 7, 8, 11 i disposicions addicionals 2.ª i 4.ª (BOE 10-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 410/1987, promogut pel Govern Basc contra la

totalitat de la Llei 23/1986, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen les bases del règim jurídic de les Cambres Agràries i, subsidiàriament, contra els articles 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 i disposicions addicionals 2.ª i 4.ª (BOE 10-4-1987).

Conflicte positiu de competència 436/1987, plantejat pel Govern Basc, en relació amb determinats preceptes del Reial Decret 2466/1986, de 28 de novembre, pel qual s'estableix el procediment per determinar les quantitats de referència previstes en el Reglament (CEE) 804/1968, pel qual s'estableix l'organització comuna dels mercats en el sector de la llet i productes làctics (BOE 20-4-1987).

Conflicte positiu de competència 437/1987, promogut pel Govern Basc, en relació amb l'Ordre del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, de 27 de gener de 1987, per la qual s'instrumenta la presentació de declaracions obligatòries de ramaders, productors i compradors de llet de vaca i altres productes làctics (BOE 20-4-1987).

Conflicte positiu de competència 448/1987, plantejat pel Govern en relació amb determinats preceptes del Decret 374/1986, de 30 d'octubre, de la Junta de Galícia, pel qual s'aprova el Re-

glament de màquines recreatives i d'atzar (BOE 20-4-1987).

Conflicte positiu de competència 450/1987, promogut per la Junta de Galícia, en relació amb determinats preceptes del Reial Decret 2466/1986, de 28 de novembre, pel qual s'estableix el procediment per determinar les quantitats de referència previstes en el Reglament (CEE) 804/68, pel qual s'estableix l'organització comuna de mercats en el sector de la llet i productes làctics (BOE 20-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 365/1987, promogut per 57 diputats contra l'article 12.2 de la Llei Electoral 8/1986, de 26 de novembre, del Parlament de les Illes Balears (BOE 20-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 421/1987, plantejat pel President del Govern contra l'article 9 de la Llei 8/1986, de 29 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Ordenació del Comerç i Superfícies Comercials (BOE 20-4-1987).

Recurs d'inconstitucionalitat 425/1987, promogut per 57 diputats contra la Llei 23/1986, de 24 de desembre, de Bases del Règim Jurídic de les Cambres Agràries i, subsidiàriament, contra els seus articles 9, 10, 11 i disposicions addicionals 1.ª, 2.ª i 3.ª (BOE 20-4-1987).